

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 71.434/3
van 20 juni 2022

over

een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het
Provinciedecreet van 9 december 2005, het decreet van
22 december 2017 over het lokaal bestuur en het Bestuursdecreet
van 7 december 2018, wat betreft klokkenluiders’

Op 29 april 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van het Provinciedecreet van 9 december 2005, het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur en het Bestuursdecreet van 7 december 2018, wat betreft klokkenluiders’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 7 juni 2022. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Katrien DIDDEN, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 20 juni 2022.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest voorziet in een regeling voor de bescherming van klokkenluiders binnen de Vlaamse overheid en de lokale besturen. Het strekt tot de (laattijdige en gedeeltelijke) omzetting van richtlijn (EU) 2019/1937 (artikel 4 van het voorontwerp).²

Het voorontwerp strekt in hoofdzaak tot wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (artikelen 4 tot 20 van het voorontwerp). Aan hoofdstuk 2 van titel III van dat decreet wordt een afdeling 6 ('Klokkenluiden') toegevoegd (artikel 6), waarvoor een aantal definities gelden (artikel 7). Er wordt bepaald op welke overheidsinstanties de ontworpen regeling van toepassing is (artikel 8) en bij welke instanties interne (artikel 9) en externe (artikel 10) meldingen van inbreuken kunnen gebeuren. Melders mogen evenwel met betrekking tot bepaalde materies geen informatie bekendmaken (artikel 11). Voorts wordt geregeld op welke wijze informatie over inbreuken kan worden gemeld (artikel 12), welke elementen van de melding als vertrouwelijk moeten worden beschouwd (artikel 13), wat de meldingskanalen met de melding moeten aanvangen (artikel 14) en welke informatie de Vlaamse overheid op een afzonderlijke, gemakkelijk herkenbare en toegankelijke pagina van de centrale website publiceert (artikel 15). Er wordt tevens in een register van meldingen voorzien (artikel 16) en de verwerking van persoonsgegevens bij de behandeling en registratie van meldingen wordt geregeld (artikel 17). Bepaalde maatregelen worden verboden wanneer ze een vergelding voor een melding of openbaarmaking uitmaken (artikel 18) en een overeenkomst of de arbeidsvoorwaarden kunnen geen bepalingen bevatten waarin afstand wordt gedaan van de rechten vermeld in het aan te nemen decreet (artikel 19).

Daarnaast wordt het Provinciedecreet van 9 december 2005 (artikel 2) en het decreet van 22 december 2017 'over het lokaal bestuur' (artikel 3) aangepast aan de ontworpen regeling.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 'inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden'. De omzetting is laattijdig, aangezien de omzettingstermijn is verstreken op 17 december 2021 (zie artikel 26, lid 1, van richtlijn (EU) 2019/1937). De omzetting is gedeeltelijk, aangezien enkel in een regeling wordt voorzien voor de in het ontworpen artikel III.60/2 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 vermelde overheidsinstanties. Zo wordt in de memorie van toelichting bij het voorontwerp vermeld dat voor de onderwijssector een apart decreet zal gelden.

BEVOEGDHEID

3.1. Het voor advies voorgelegde voorontwerp voorziet in een regeling voor de bescherming van klokkenluiders die inbreuken melden die worden begaan door een van de in het ontworpen artikel III.60/2 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 vermelde overheidsinstanties. In tegenstelling tot het voorontwerp van wet waaromtrent de Raad van State, afdeling Wetgeving, advies 71.163/VR/3 van 3 juni 2022³ heeft gegeven, is de toepassing van het aan te nemen decreet niet beperkt tot de meldingen van inbreuken in welbepaalde gebieden, maar is het van toepassing op elke inbreuk begaan door een van die overheidsinstanties, ongeacht of de meldingen van inbreuken betrekking hebben op aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de federale overheid, dan wel van de gemeenschappen of de gewesten behoren.⁴

In de memorie van toelichting wordt dit materieel toepassingsgebied als volgt verantwoord:

“De bijlage bij de Klokkenluidersrichtlijn somt gedetailleerd de concrete EU-regelgeving op die onder het toepassingsgebied van de Klokkenluidersrichtlijn valt. De volgende sectoren raken aan Vlaamse bevoegdheden omdat de Vlaamse overheid er voor bevoegd is of omdat ze aan deze regelgeving onderhevig is:

- overheidsopdrachten;
- veiligheid van het vervoer bescherming van het milieu;
- diergezondheid en dierenwelzijn; volksgezondheid;
- bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens, en beveiliging van netwerk- en informatiesystemen;
- fraude, waardoor de financiële belangen van de Unie geschaad worden;
- inbreuken in verband met de interne markt, met inbegrip van inbreuken op het gebied van mededinging en staatssteun.

Het louter overnemen van deze lijst of van de limitatieve opsomming van de sectoren is niet wenselijk. Het zou vereisen van potentiële klokkenluiders dat zij de lijst uit de bijlage consulteren en dat ze weten of de inbreuk onder het toepassingsgebied van één van de opgesomde richtlijnen of verordeningen valt. Als te vaak blijkt dat de inbreuk niet onder het toepassingsgebied van de Klokkenluidersrichtlijn valt, zal dit zorgen voor het nodige onbegrip en frustratie bij melders. Voor potentiële klokkenluiders is de bescherming van de Klokkenluidersrichtlijn belangrijk omdat ze misschien al enig risico hebben genomen en artikel 6.1, a) van de Klokkenluidersrichtlijn bepaalt dat ze alleen van de bescherming genieten als ze gegronde redenen hadden om aan te nemen dat de gemelde informatie binnen het toepassingsgebied van de Klokkenluidersrichtlijn viel.”

3.2. In het voormelde advies 71.163/VR/3 van 3 juni 2022 heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, opgemerkt dat “het niet aanvaardbaar [zou] zijn dat de wetgever zich met het voorliggende ontwerp gebieden toe-eigent die tot de bevoegdheden van de deelstaten

³ Adv.RvS 71.163/VR/3 van 3 juni 2022 over een voorontwerp van wet ‘betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector’.

⁴ In het ontworpen artikel III.60/1, 4°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (artikel 7 van het voorontwerp) wordt bij de definitie van het begrip “inbreuk” op algemene wijze verwezen naar een handeling of nalatigheid die “het doel of de toepassing van *regelgeving*” ondermijnt.

behoren, met als enige beweegreden de gegarandeerde bescherming van de fundamentele rechten van klokkenluiders” en dat “de federale wetgever niet bevoegd is om bepalingen vast te stellen betreffende de bescherming van klokkenluiders in [aangelegenheden die tot de exclusieve bevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten behoren]”.⁵

Hetzelfde geldt *mutatis mutandis* voor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest.

3.3. Het voorgaande sluit echter niet uit dat de decreetgever in een regeling voor de bescherming van klokkenluiders voorziet die ook van toepassing is op meldingen van inbreuken betreffende aangelegenheden die tot bevoegdheid van de federale overheid behoren. In het voormelde advies 71.163/VR/3 van 3 juni 2022 heeft de Raad van State immers het volgende opgemerkt:

“3.5.2. Er kan inderdaad worden aangenomen dat de federale overheid op grond van haar bevoegdheid inzake het arbeidsrecht in een regeling voorziet ter bescherming van klokkenluiders die werknemers zijn⁶ in de private sector en dit ongeacht of de meldingen van inbreuken betrekking hebben op aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de federale overheid, dan wel van de gemeenschappen of de gewesten behoren.

De voorwaarde is dan wel dat in essentie een arbeidsrechtelijke aangelegenheid wordt geregeld, en niet zozeer de handhaving van de rechtsregels waarvan de inbreuk wordt gemeld. Die handhaving behoort immers tot de bevoegdheid van de overheid tot wier materiële bevoegdheid ook de rechtsregels behoren waarvan de inbreuk wordt gemeld. Volgens het Grondwettelijk Hof veronderstelt de uitoefening door de gemeenschappen en de gewesten van hun door de Grondwet of de bijzondere wetten toegewezen bevoegdheden dat zij in die aangelegenheden de nodige handhavingsmaatregelen kunnen bepalen,⁷ met inbegrip van de nadere regels waarmee die handhavingsmaatregelen kunnen worden afgedwongen.⁸

Op grond van de bevoegdheid van de federale overheid inzake het bedrijfsleven, maar ook inzake het handelsrecht en het vennootschapsrecht (artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 5°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980), geldt het voorgaande ook wat de bescherming van klokkenluiders betreft die zelfstandigen, aandeelhouders of personen zijn die behoren tot het bestuurlijk, leidinggevend of toezichthoudend orgaan van een onderneming.⁹

3.5.3. In het licht hiervan moet worden vastgesteld dat een aantal bepalingen van de ontworpen regeling verder lijken te gaan dan de loutere regeling van de bescherming van klokkenluiders, en veeleer betrekking lijken te hebben op de handhaving van materiële rechtsregels, hetgeen, voor zover die rechtsregels tot de bevoegdheid van de

⁵ Adv.RvS 71.163/VR/3 van 3 juni 2022, opmerkingen 3.3 en 3.4.

⁶ Voetnoot 11 van het aangehaalde advies: Zie artikel 7, § 1, 1°, van het voorontwerp.

⁷ Voetnoot 12 van het aangehaalde advies: GwH 28 oktober 2004, nr. 168/2004, B.5.2; GwH 24 februari 2011, nr. 29/2011, B.6.2 (wat de gewestbevoegdheid inzake ruimtelijke ordening en leefmilieu betreft). Zie ook GwH 29 juni 1989, nr. 18/89, B.8.a.

⁸ Voetnoot 13 van het aangehaalde advies: GwH 17 september 2015, nr. 113/2015, B.7.1.

⁹ Voetnoot 14 van het aangehaalde advies: Artikel 7, § 1, 2° en 3°, van het voorontwerp. Wat de personen betreft die werken onder het toezicht en de leiding van aannemers, onderaannemers en leveranciers (artikel 7, § 1, 4°, van het voorontwerp) moet worden aangenomen dat het hetzij om werknemers, hetzij om zelfstandigen gaat.

gemeenschappen en gewesten behoren, buiten de bevoegdheid van de federale overheid valt.

Dat geldt inzonderheid voor de regeling van de bevoegde autoriteiten die de Koning, overeenkomstig artikel 15, § 1, van het voorontwerp aanwijst en die, overeenkomstig paragraaf 2 van dat artikel, onafhankelijke en externe meldingskanalen moeten opzetten. Die bevoegde autoriteiten zijn bevoegd voor het ontvangen van meldingen, het geven van feedback en het bieden van opvolging inzake meldingen.¹⁰ Luidens artikel 8, 13°, van het voorontwerp moet onder ‘opvolging’ worden verstaan het ‘optreden van de ontvanger van een melding of van een bevoegde autoriteit om de juistheid van de in de melding gedane beweringen na te gaan *en de gemelde inbreuk zo nodig aan te pakken*, onder meer via maatregelen zoals een intern vooronderzoek, een onderzoek, vervolging, een terugvordering van middelen of het beëindigen van de procedure’ (cursivering toegevoegd). Met die opvolging wordt derhalve niet de bescherming van de klokkenluider beoogd, maar de naleving van de rechtsregel waarvan de inbreuk gemeld is. Wanneer die meldingen betrekking hebben op aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten behoren, impliceert de opvolging dat mede wordt ingestaan voor de handhaving van de rechtsregels van die gemeenschappen en de gewesten.

Dat is des te meer het geval nu de gemachtigde bevestigde dat de Koning als bevoegde autoriteit overheden zou kunnen aanwijzen die tot de bevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten behoren. Hij verklaarde immers:

‘Il s’agit des autorités compétentes dans les 12 domaines identifiés à l’article 2. Selon le domaine concerné, cela peut être la FSMA, l’Inspection économique, etc. Une liste (provisoire) des autorités en question est donnée dans l’exposé des motifs (cf. commentaires de l’article 15). Les autorités compétentes seront désignées par Arrêté Royal. Les entités compétentes dans les domaines qui relèvent de la compétence des Régions seront désignées par la voie d’un accord de coopération.’

Er kan echter niet mee worden volstaan die bevoegde autoriteiten bij samenwerkingsakkoord aan te wijzen. Vermits uit wat voorafgaat voortvloeit dat die bevoegde autoriteiten in de ontworpen regeling worden opgevat als handhavingsinstrumenten, komt de regeling zelf ervan toe aan de gemeenschappen en de gewesten voor de inbreuken die tot hun bevoegdheden behoren.”

3.4. Voor het thans voor advies voorgelegde voorontwerp beroept de gemachtigde zich op de bevoegdheid van de gemeenschappen en gewesten om gedecentraliseerde diensten, instellingen en ondernemingen op te richten of kapitaalsparticipaties te nemen,¹¹ en om in een eigen administratie te voorzien,¹² en op de bevoegdheid van de gewesten inzake de ondergeschikte besturen.¹³ Hij verklaarde dienaangaande:

“Wat de lokale besturen betreft, baseren we ons op artikel 6, §1, VIII van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot Hervorming der Instellingen.

¹⁰ Voetnoot 15 van het aangehaalde advies: Zie artikel 15, § 1, eerste lid, van het voorontwerp.

¹¹ Artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’.

¹² Artikel 87 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

¹³ Artikel 6, § 1, VIII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Voor de Vlaamse overheidsinstanties met rechtspersoonlijkheid baseren we ons op artikel 9 van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot Hervorming der instellingen. De ministeries van de Vlaamse overheid zijn niet gevat met dit artikel 9. Huidig ontwerp omvat slechts een algemeen kader. De arbeidsvoorwaarden van de personeelsleden van de ministeries worden verder geregeld in een uitvoeringsbesluit, met name in het Vlaams Personeelsstatuut. Huidig ontwerpdecreet vult de klokkenluidersregeling aan die nu vervat zit in artikel III.115, §3 van het Bestuursdecreet, door conform de Klokkenluidersrichtlijn extra kanalen te creëren en de bescherming in datzelfde artikel verder te verfijnen.

De verschillende werkgevers zullen de klokkenluidersregeling nog verder moeten concretiseren in de eigen rechtspositieregeling.”

3.5. Op grond van de voormelde bevoegdheidsgrondslagen vermag de decreetgever, onder voorbehoud van opmerking 5, inderdaad in een regeling te voorzien voor de bescherming van klokkenluiders die inbreuken melden, begaan door de in het ontworpen artikel III.60/2 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 bedoelde overheidsinstanties, ongeacht of de meldingen van inbreuken betrekking hebben op aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de gemeenschappen of de gewesten, dan wel van de federale overheid behoren. De voorwaarde is wel dat in essentie de bescherming van klokkenluiders bij die overheidsinstanties wordt geregeld, en niet zozeer de handhaving van de rechtsregels waarvan de inbreuk wordt gemeld. Die handhaving behoort immers tot de bevoegdheid van de overheid tot wier materiële bevoegdheid ook de rechtsregels behoren waarvan de inbreuk wordt gemeld.

Hieromtrent om toelichting gevraagd, bevestigde de gemachtigde dat het niet de bedoeling is om de handhaving te regelen van federale rechtsregels waarvan de inbreuk wordt gemeld:

“Het [de melding] kan inderdaad ook betrekking hebben op federale materies, net zoals Audit Vlaanderen nu al meldingen onderzoekt die betrekking kunnen hebben op inbreuken op federale wetgeving. Zo zijn onderzoeken naar inbreuken op de wetgeving m.b.t. overheidsopdrachten legio. Indien er, na onderzoek, aanwijzingen blijken te zijn van inbreuken op federale wetgeving stuurt bv. Audit Vlaanderen dit nu ook door naar de bevoegde federale instanties voor verdere opvolging. Deze praktijk ligt ook in lijn met de bevoegdheid die Audit Vlaanderen is toegekend in artikel III.115, §3 van het Bestuursdecreet, dat in het algemeen spreekt van ‘onregelmatigheden’ onafhankelijk van welke wetgeving betrokken is. Dit wijzigen zou een inbreuk zijn op het stand-still-principe dat ook in de Klokkenluidersrichtlijn vervat zit, nl. in artikel 25/2. De klokkenluidersregeling in het Bestuursdecreet doet geen afbreuk aan bestaande rechtsmiddelen, doch voorziet slechts een aanvullende laag van bescherming voor een melder ten aanzien van represailles ondernomen door Vlaamse overheidsinstanties”.

De ontworpen regeling lijkt inderdaad geen bepalingen te bevatten die de handhaving regelen van de materiële rechtsregels waarop de meldingen van inbreuken betrekking hebben.

Weliswaar gaan luidens het ontworpen artikel III.60/8, § 2, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 de meldingskanalen de juistheid van de gemelde informatie na en nemen ze de *gepaste maatregelen* als er een vermoeden van een inbreuk is. Volgens de memorie van toelichting is die bepaling “een omzetting van artikel 11/3 en 11/4 van de Klokkenluidersrichtlijn. In de definitie van 'opvolging' in de Klokkenluidersrichtlijn staat nog

dat het ‘onder meer’ kan gaan over maatregelen zoals een intern onderzoek, een onderzoek, vervolging, een terugvordering van middelen of het beëindigen van de procedure.”

Uit het antwoord van de gemachtigde blijkt evenwel dat hiermee niet wordt bedoeld dat, wat inbreuken op aangelegenheden betreft die tot de bevoegdheid van de federale overheid behoren, die meldingskanalen zelf zouden instaan voor de handhaving ervan, maar dat die meldingen zouden worden overgemaakt aan de bevoegde federale instantie. Onder dat voorbehoud kan de ontworpen regeling worden aanvaard.

3.6.1. De ontworpen regeling is eveneens van toepassing op externen die meldingen van inbreuken hebben en op facilitatoren die een melder bijstaan. Het gaat om personen die geen personeelslid zijn van de in het ontworpen artikel III.60/2 vermelde overheidsinstanties.¹⁴

In het voormelde advies 71.163/VR/3 van 3 juni 2022 heeft de Raad van State, afdeling Wetgeving, omtrent die facilitatoren en externen evenwel het volgende opgemerkt:

“3.5.4. Voorts moet worden vastgesteld dat de ontworpen regeling niet alleen voorziet in de bescherming van werknemers, zelfstandigen, aandeelhouders en personen die behoren tot het bestuurlijk, leidinggevend of toezichhoudend orgaan van een onderneming, met inbegrip van niet bij het dagelijkse bestuur betrokken leden, vrijwilligers en bezoldigde of onbezoldigde stagiairs,¹⁵ waarvan onder voorbehoud van hetgeen hiervoor is opgemerkt zou kunnen worden aangenomen dat de regeling ervan behoort tot het arbeidsrecht, het bedrijfsleven, het handelsrecht of het vennootschapsrecht. Luidens artikel 7, § 4, van het voorontwerp zijn de in hoofdstukken 6 en 7 van dat artikel vervatte beschermingsmaatregelen ter bescherming van melders in voorkomend geval van toepassing op facilitators en derden. In paragraaf 6 van hetzelfde artikel wordt bepaald dat de ontworpen regeling van toepassing is op ‘melders die informatie melden die ze hebben verkregen *buiten een werkgerelateerde context*, indien zij een inbreuk melden op de bepalingen als bedoeld in artikelen 3, §1, 2°, en 5, 1°’ (cursivering toegevoegd).

Opdat de federale overheid zich zou kunnen beroepen op haar bevoegdheid inzake arbeidsrecht, moet er zoals vermeld gewag kunnen worden gemaakt van een arbeidsrelatie. Ofschoon dat niet een regeling uitsluit die betrekking heeft op de wervingsprocedure of andere precontractuele onderhandelingen, of op een beëindigde arbeidsrelatie,¹⁶ lijkt er in hoofde van de facilitator op geen enkele wijze gewag te kunnen worden gemaakt van een arbeidsrelatie.¹⁷ In artikel 8, 10°, van het voorontwerp wordt dat begrip immers gedefinieerd als ‘een natuurlijke persoon die een melder bijstaat in het meldingsproces en wiens bijstand vertrouwelijk moet zijn’. Het loutere gegeven dat een natuurlijke persoon de melder *bijstaat* impliceert echter op geen enkele wijze een arbeidsrelatie, noch met de melder, noch met de juridische entiteit waarmee die melder verbonden is. Vermits in artikel 7, § 6, van het voorontwerp gewag wordt gemaakt van ‘melders die informatie melden die ze hebben verkregen *buiten een werkgerelateerde context*’ (cursivering toegevoegd), lijkt er in dat geval ook geen arbeidsrelatie te zijn.

¹⁴ Zie de definities in het ontworpen artikel III.60/1, 2° en 3°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (artikel 7 van het voorontwerp).

¹⁵ Voetnoot 16 van het aangehaalde advies: Artikel 7, § 1, 1° tot 3°, van het voorontwerp.

¹⁶ Voetnoot 17 van het aangehaalde advies: Zie artikel 7, §§ 2 en 3, van het voorontwerp.

¹⁷ Voetnoot 18 van het aangehaalde advies: Wat de in artikel 7, § 4, 2°, van het voorontwerp vermelde derden betreft, lijkt dat probleem zich niet voor te doen aangezien de bescherming die deze bepaling beoogt te bieden enkel ertoe strekt te vermijden dat zij “het slachtoffer kunnen worden van represailles in een *werkgerelateerde context*”.

Hetzelfde geldt wat de bevoegdheid van de federale overheid inzake het bedrijfsleven, het handelsrecht en het vennootschapsrecht betreft.”

3.6.2. Gevraagd om de ontworpen regeling ten aanzien de externen en de facilitatoren te verantwoorden in het licht van het voorgaande, antwoordde de gemachtigde:

“Het blijft gaan om inbreuken begaan door Vlaamse overheidsinstanties. Het is daarom logisch dat externen, derden en facilitators deze inbreuken melden bij de meldingskanalen van de Vlaamse overheid en dat het verbod om represailles te nemen t.a.v. hen gegarandeerd wordt door de Vlaamse overheid, die op dat vlak het best geplaatst is om zij die inbreuken plegen te sanctioneren.

Dit is ook het meest in overeenstemming met overweging (33) en (47) van de richtlijn:

(33) Melders voelen zich doorgaans beter bij interne melding, tenzij zij redenen voor externe melding hebben. Uit empirisch onderzoek blijkt dat het merendeel van de klokkenluiders geneigd is interne meldingen te doen binnen de organisatie waarin zij werken. Interne meldingen zijn ook de beste manier om informatie te verschaffen aan de personen die kunnen helpen om de risico's voor het algemeen belang snel en doeltreffend af te wenden. (...)

(47) Voor een doeltreffende opsporing en preventie van inbreuken op het Unierecht is het van vitaal belang dat de relevante informatie snel degenen bereikt die het dichtst bij de bron van het probleem staan, het best in staat zijn om onderzoek te verrichten en de bevoegdheid hebben om het probleem aan te pakken, indien mogelijk. In beginsel moeten melders daarom worden aangemoedigd eerst gebruik te maken van de interne meldingskanalen en melding te doen aan hun werkgever, mits zij dergelijke kanalen ter beschikking hebben en redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze functioneren. (...)

Wat betreft het intern meldkanaal Audit Vlaanderen, wordt op heden geen onderscheid gemaakt tussen personeelsleden en externen, gezien het vaststellen van inbreuken bij de Vlaamse Overheid primeert op de hoedanigheid van de melder. Op deze manier kan Audit Vlaanderen haar controlebevoegdheid ten volle uitoefenen.”

3.6.3. Uit het antwoord van de gemachtigde kan worden opgemaakt dat het bevoegdheidsrechtelijk aanknopingspunt voor de ontworpen regeling het gegeven is dat inbreuken door de in het ontworpen artikel III.60/2 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 vermelde overheidsinstanties worden begaan, en niet de (arbeidsrechtelijke) verhouding van de melder met die instanties. Op grond hiervan kan worden aangenomen dat de ontworpen regeling ook van toepassing is op externen en facilitatoren die een melder bijstaan.

VORMVEREISTEN

4. Het ontwerp bevat bepalingen die verband houden met de verwerking van persoonsgegevens.

Bij de adviesaanvraag is advies nr. 2022/006 gevoegd dat de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens op 18 januari 2022 over het ontwerp heeft uitgebracht.

Zoals de Raad van State, afdeling Wetgeving, reeds in tal van adviezen heeft opgemerkt, dient met betrekking tot die bepalingen niet enkel het advies te worden ingewonnen van de Vlaamse toezichtcommissie, maar ook het advies van de (federale) Gegevensbeschermingsautoriteit bedoeld in de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’. Het is immers die autoriteit die belast is met het toezicht op de naleving van de ‘algemene’ regels inzake de verwerking van persoonsgegevens, met inbegrip van de algemene regels die de federale overheid ter uitvoering van de algemene verordening gegevensbescherming¹⁸ heeft vastgesteld. Daaronder valt ook de bevoegdheid om, wat die regels betreft, advies te geven teneinde te voldoen aan de adviesverplichting waarin artikel 36, lid 4, van de algemene verordening gegevensbescherming, gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening, voorziet.¹⁹

De conclusie is dan ook dat het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit alsnog moet worden ingewonnen vooraleer het voorontwerp doorgang kan vinden.

ALGEMENE OPMERKINGEN

5. Uit het ontworpen artikel III.60/2, 1° en 2°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 vloeit voort dat de regeling voor de bescherming van klokkenluiders waarin het voorontwerp voorziet, van toepassing is op de Vlaamse Regering en de leden van de kabinetten van de leden van de Vlaamse Regering (1°) en de Vlaamse administratie (2°). Met dat laatste begrip worden bedoeld de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen met of zonder rechtspersoonlijkheid, de publiekrechtelijk of privaatrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen, met uitzondering van de investeringsmaatschappijen van de Vlaamse overheid, de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en de onderwijsinspectie.²⁰

Overeenkomstig artikel 87, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 komt het uitsluitend aan de regering toe de organisatie en de werking van haar diensten te regelen. De vermelde bepaling van de bijzondere wet staat eraan in de weg dat de decreetgever zich inlaat met de organisatie en de werking van de diensten van de regering. Het komt de decreetgever met andere woorden niet toe om taken op te dragen aan bepaalde diensten van de regering en zodoende in te grijpen in de organisatie en de werking van die diensten.

Door te regelen bij welke interne meldingskanalen personeelsleden van de in het ontworpen artikel III.60/2, 1° en 2°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 vermelde overheidsinstanties informatie over inbreuken kunnen melden,²¹ en door de taken van die

¹⁸ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’.

¹⁹ Adv.RvS 61.267/2/AV van 27 juni 2017 over het voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 3 december 2017, *Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 54-2648/001, 106-115 (opmerkingen 1 tot 6) en 117 (opmerking 3).

²⁰ Artikel I.3, 2°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

²¹ Zie het ontworpen artikel III.60/3, § 1, eerste en vierde lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (artikel 9 van het voorontwerp).

meldingskanalen te regelen, grijpt de ontworpen regeling wel degelijk in in de organisatie en de werking van de diensten van de Vlaamse Regering.

Om in overeenstemming te zijn met het eerder vermelde voorschrift van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, moeten de Vlaamse Regering en de leden van de kabinetten van de leden van die regering, evenals de departementen, de intern verzelfstandigde agentschappen zonder rechtspersoonlijkheid, de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en de Onderwijsinspectie worden uitgezonderd van het toepassingsgebied van de ontworpen regeling.

6.1. Zoals vermeld strekt het voorontwerp tot omzetting van richtlijn (EU) 2019/1937. Uit wat volgt blijkt evenwel dat die omzetting op een aantal punten onvolkomen is.

6.2. Met het ontworpen artikel III.60/10, § 3, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (artikel 16 van het voorontwerp) wordt de omzetting beoogd van artikel 12, lid 3, van richtlijn (EU) 2019/1937, naar luid waarvan de bevoegde autoriteiten ervoor zorgen dat, indien een melding wordt ontvangen via andere kanalen dan de externe meldingskanalen, of door andere personeelsleden dan degenen die verantwoordelijk zijn voor het in behandeling nemen van meldingen, de personeelsleden die deze ontvangen, geen informatie openbaar mogen maken aan de hand waarvan de identiteit van de melder of van de betrokkene kan worden achterhaald, en dat zij de melding onverwijld en ongewijzigd doorzenden aan de voor de behandeling van meldingen verantwoordelijke personeelsleden.

In het ontworpen artikel III.60/10, § 3, wordt wel in de doorwysverplichting voorzien maar wordt niet bepaald dat de onbevoegde personeelsleden die de melding ontvangen, geen informatie mogen openbaar maken aan de hand waarvan de identiteit van de melder of van de betrokkene kan worden achterhaald. De bepaling dient op dit punt te worden aangevuld.

6.3.1. Met het ontworpen artikel III.60/12, § 1, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (artikel 18 van het voorontwerp) wordt de omzetting beoogd van onder meer de artikelen 19 en 23 van richtlijn 2019/1937. Die omzetting is echter op meerdere punten onvolledig.

6.3.2. Zo voorziet het ontworpen III.60/12, § 1, eerste lid, weliswaar in een verbod om bepaalde maatregelen te nemen als vergelding voor een melding of openbaarmaking, maar vloeit uit artikel 19 van richtlijn (EU) 2019/1937 voort dat de lidstaten ook maatregelen moeten nemen om “dreigingen met en pogingen tot” represailles te verbieden.

De ontworpen tekst moet op dit punt worden aangevuld.

6.3.3. Om beter aan te sluiten bij de tekst van artikel 19, f), van richtlijn (EU) 2019/1937 schrijve men in het ontworpen artikel III.60/12, § 1, 6°, “het opleggen of toepassen van een disciplinaire maatregel, berisping *of een andere sanctie, zoals een* financiële sanctie”.

6.3.4. Vermits uit de definitie van het begrip “represaille” in artikel 5, 11°, van richtlijn (EU) 2019/1937 voortvloeit dat niet alleen een (directe of indirecte) handeling wordt gevisieerd, maar ook een nalatigheid, schrijve men in het ontworpen artikel III.60/12, 13°, “elke andere directe of indirecte handeling *of nalatigheid*”.

6.3.5. In de lijst van verboden maatregelen in het ontworpen artikel III.60/12, § 1, eerste lid, wordt geen melding gemaakt van de “niet-verlenging of vroegtijdige beëindiging van een tijdelijke arbeidsovereenkomst” en de “vroegtijdige beëindiging of opzegging van een contract voor de levering van goederen of diensten”, zoals artikel 19, j) en m), van de richtlijn (EU) 2019/1937 nochtans voorschrijft.

Hieromtrent om toelichting gevraagd, verklaarde de gemachtigde:

“j) niet-verlenging of vroegtijdige beëindiging van een tijdelijke arbeidsovereenkomst’ hoort thuis in het arbeidsrecht, een federale aangelegenheid. Deze wetgeving kent haar eigen sancties. Daarom werd dit niet opgenomen in de lijst.

‘m) vroegtijdige beëindiging of opzegging van een contract voor de levering van goederen of diensten’ hoort thuis in de wetgeving ivm overheidsopdrachten, eveneens een federale materie. Ook deze wetgeving kent haar eigen sancties.”

Hiermee kan niet worden ingestemd. Door een overheidsinstantie te verbieden bepaalde represaillemaatregelen te nemen of ermee te dreigen, zoals de niet-verlenging of vroegtijdige beëindiging van een tijdelijke arbeidsovereenkomst of de vroegtijdige beëindiging of opzegging van een contract, wordt die tijdelijke arbeidsovereenkomst of dat contract zelf immers niet geregeld, maar wordt in een bescherming voorzien van de klokkenluider, hetgeen voor de in het ontworpen artikel III.60/2, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 vermelde overheidsinstanties tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest behoort.

Het voorontwerp dient op dit punt te worden aangevuld, zeker nu ook contractuele personeelsleden en externen, zoals aannemers en leveranciers, onder het toepassingsgebied van de ontworpen regeling vallen en van deze bescherming tegen een niet-verlenging of vroegtijdige stopzetting van een contract moeten kunnen genieten.

6.3.6. Naar luid van het ontworpen artikel III.60/12, § 2, eerste lid, is het verbod om bepaalde maatregelen te nemen als vergelding voor een melding of een openbaarmaking van toepassing “in al de volgende gevallen”. De laatstvermelde woorden doen uitschijnen dat de in de punten 1° en 2° van die bepaling vermelde vereisten niet cumulatief zijn, en met name dat niet vereist zou zijn dat de melders gegronde redenen hadden om te geloven dat de gemelde informatie op het moment van de melding juist was.

Uit artikel 6, lid 1, van richtlijn (EU) 2019/1937 vloeit evenwel voort dat, opdat een melder in aanmerking zou komen voor de bescherming van klokkenluiders waarin die richtlijn voorziet, aan beide voorwaarden moet voldaan zijn. Bijgevolg dient het ontworpen artikel III.60, § 2, eerste lid, als volgt te luiden:

“Het verbod, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, is van toepassing ten aanzien van melders indien:

1° de melders informatie meldden over een inbreuk conform artikel III.60/3 tot en met III.60/4 of informatie meldden over een inbreuk bij een instelling, orgaan of instantie van de Europese Unie, en

2° de melders gegronde redenen hadden om te geloven dat de gemelde informatie op het moment van de melding juist was.”

6.4. Met het ontworpen artikel III.60/13 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wordt de omzetting beoogd van artikel 24 van richtlijn (EU) 2019/1937 naar luid waarvan de lidstaten erop toezien dat van de rechten en remedies waarin deze richtlijn voorziet, geen ontheffing of beperking mogelijk is bij overeenkomst, door beleid, of door arbeidswijze of arbeidsvoorwaarden, en evenmin door aan geschillen voorafgaande arbitrageovereenkomsten.

In het ontworpen artikel III.60/13 wordt evenwel enkel gewag gemaakt van “een overeenkomst of de arbeidsvoorwaarden”, niet van *beleid* en *aan geschillen voorafgaande arbitrageovereenkomsten*. Hieromtrent om toelichting gevraagd, verklaarde de gemachtigde:

“Daar het beleid geen bron is van rechten en verplichtingen, kan het beleid ook geen afdwingbare afstand van rechten inhouden. Een overeenkomst daarentegen strekt de betrokken partijen tot wet en creëert aldus afdwingbare rechten en verplichtingen. Slechts dwingende wetgeving kan de contractvrijheid van de partijen aan banden leggen.

Onder de verzamelnaam ‘overeenkomst’ zijn uiteraard de ‘aan geschillen voorafgaande arbitrageovereenkomsten’ begrepen.

Door te refereren naar ‘arbeidsvoorwaarden’ wordt de afstand van rechten precies los gezien van de achterliggende arbeidsrelatie - zij het contractueel (in een arbeidsovereenkomst), dan wel statutair – en aldus het instrument waarin deze afstand van rechten is vervat – zij het een overeenkomst, dan wel een besluit.”

Met de gemachtigde kan worden aangenomen dat “aan geschillen voorafgaande arbitrageovereenkomsten” overeenkomsten zijn in de zin van het ontworpen artikel III.60/13, en dat die derhalve niet afzonderlijk moeten worden vermeld.

Vermits de ontworpen regeling evenwel ook van toepassing is op externen en facilitatoren, die niet noodzakelijkerwijs een overeenkomst hebben gesloten met een overheidsinstantie, en waarvan de band met die instantie van die aard is dat geen gewag kan worden gemaakt van arbeidsvoorwaarden, zou met het oog op de volledige omzetting van de betrokken richtlijnbeeping in het ontworpen artikel III.60/13 ook gewag moeten worden gemaakt van *beleid*.

7.1. In het ontworpen artikel III.60/12, § 1, tweede lid, en § 5, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om “doeltreffende evenredige en afschrikkende administratieve of tuchtrechtelijke sancties” te bepalen voor personen die verboden vergeldingsmaatregelen nemen en voor personen die de melding (proberen te) belemmeren, de geheimhouding van de identiteit van de melder schenden of bewust onjuiste informatie hebben gemeld of openbaar gemaakt.

Uit die bepaling blijkt op voldoende wijze welke gedragingen tot dergelijke sancties aanleiding kunnen geven, evenals wat de aard van de te nemen sancties zijn. Dit neemt niet weg dat aan de Vlaamse Regering een zeer ruime appreciatiemarge wordt gelaten bij het bepalen van die administratieve en tuchtrechtelijke sancties.

7.2. Ofschoon die sancties een straf kunnen uitmaken in de zin van de artikelen 6 en 7 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, betekent dit niet dat het om straffen gaat in de zin van de artikelen 12 en 14 van de Grondwet.²²

Bijgevolg kan worden aanvaard dat de decreetgever het in belangrijke mate aan de Vlaamse Regering overlaat om de precieze administratieve en tuchtrechtelijke sancties te bepalen waartoe een overtreding van het verbod op vergeldingsmaatregelen, het (proberen te) belemmeren van een melding, de schending van de geheimhouding van de identiteit van een melder of de melding van bewust onjuiste informatie aanleiding kan geven.

Evenwel geeft de Raad van State ter overweging om, teneinde de appreciatiemarge te beperken waarover de Vlaamse Regering beschikt, op meer inhoudelijke wijze te omschrijven welke administratieve en tuchtrechtelijke sancties in het ontworpen artikel III.60/12, § 1, tweede lid, en § 5, worden bedoeld, bijvoorbeeld door, voor zover de decreetgever administratieve geldboeten voor ogen heeft, in een minimum- en een maximumbedrag te voorzien.

Ten slotte zal bij het vaststellen van die administratieve en tuchtrechtelijke sancties door de Vlaamse Regering erop moeten worden toegezien dat die sancties voldoende precies worden omschreven ten einde te voldoen aan de vereiste van de voorzienbaarheid van de straf, vervat in artikel 7.1 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens²³.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 9

8.1. Luidens het ontworpen artikel III.60/3, § 1, vierde lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 melden personeelsleden van, onder meer, de Vlaamse overheidsinstanties, vermeld in artikel I.3, 2°, e), tot g), van dat decreet en personeelsleden van het Eigen Vermogen KMSKA informatie over inbreuken die de eigen overheidsinstanties begaat, intern bij de leidinggevende die de betrokken overheidsinstantie daarvoor aanwijst.

De overheidsinstanties vermeld in artikel I.3, 2°, e) tot g), van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 maken evenwel deel uit van de in het ontworpen artikel III.60/2, eerste lid, 2°, bedoelde Vlaamse administratie. Het Eigen Vermogen KMSKA wordt vermeld in het ontworpen artikel III.60/2, eerste lid, 7°. In het ontworpen artikel III.60/3, § 1, eerste lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wordt bepaald dat de personeelsleden van de overheidsinstanties vermeld in, onder meer, het ontworpen artikel III.60/2, eerste lid, 2° en 7°, informatie over inbreuken die een van deze overheidsinstanties begaat, intern melden bij de betrokken lijnmanager of Audit Vlaanderen. Aldus lijkt er voor de personeelsleden van de Vlaamse overheidsinstanties vermeld in artikel I.3, 2°, e), tot g), van dat decreet en

²² GwH 23 april 2015, nr. 44/2015, B.17.2; GwH 11 juni 2015, nr. 86/2015, B.13; GwH 22 oktober 2015, nr. 147/2015, B.5.

²³ Zie dienaangaande GwH 18 februari 2016, nr. 25/2016, B.18.1 en B.18.2.

personeelsleden van het Eigen Vermogen KMSKA in twee tegenstrijdige regelingen te worden voorzien.

8.2. Hierop gewezen verklaarde de gemachtigde:

“Dit klopt, maar deze instanties zitten op heden niet in het werkingsgebied van Audit Vlaanderen. Het uitbreiden van het werkingsgebied van Audit Vlaanderen heeft een impact op de werking, inclusief een noodzaak aan meer middelen, terwijl er conform het begrotingsakkoord geen extra middelen kunnen voorzien worden.

De Klokkenluidersrichtlijn zelf verplicht een enkel intern meldingskanaal, waaraan tegemoet gekomen wordt, ook voor deze instanties, met het aanwijzen van de leidinggevende. De Klokkenluidersrichtlijn verplicht niet de oprichting van 2 interne meldingskanalen. Daarnaast is er ook voor hen de extra bescherming via het externe meldingskanaal.

Het is voor de instanties die wel vallen binnen het werkingsgebied van Audit Vlaanderen bovendien logisch dat bestaande controlemechanismen, zoals Audit Vlaanderen, ingezet worden voor klokkenluidersmeldingen. Audit Vlaanderen is voor deze instanties nu ook al bevoegd om meldingen over onregelmatigheden bij deze instanties te onderzoeken. Haar bevoegdheid op dat vlak voor deze instanties inperken zou overigens een schending zijn van het ‘stand-still-principe’, dat ook in de Klokkenluidersrichtlijn vervat zit.”

8.3. Uit het antwoord van de gemachtigde kan worden opgemaakt dat het de bedoeling is dat enkel het ontworpen artikel III.60/3, § 1, vierde lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 van toepassing is op de personeelsleden van de Vlaamse overheidsinstanties vermeld in artikel I.3, 2°, e), tot g), van dat decreet en op personeelsleden van het Eigen Vermogen KMSKA. Ze zouden dan ook moeten worden uitgezonderd van het toepassingsgebied van het eerste lid van die bepaling.

In het licht hiervan zou het ontworpen artikel III.60/3, § 1, eerste lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 als volgt kunnen worden gesteld:

“Personeelsleden van de Vlaamse overheidsinstanties, vermeld in artikel I.3, 2°, a) tot d) en artikel III.60/2, eerste lid, 6°, a), b) en c) en 7°, met uitzondering van de personeelsleden van het Eigen Vermogen KMSK, en externen kunnen informatie over inbreuken die een van deze overheidsinstanties begaat, intern melden bij een van de volgende meldingskanalen:

1° de betrokken lijnmanager

2° Audit Vlaanderen.”

8.4. Voorts moet in het ontworpen artikel III.60/3, § 1, vierde lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 worden verwezen naar “artikel III.60/2, eerste lid” (in plaats van “artikel 60/2, eerste lid”).

Artikel 11

9. Luidens het ontworpen artikel III.60/5 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 mogen melders geen informatie bekendmaken die betrekking heeft op, onder

meer, de veiligheid van het land (1°), geclassificeerde gegevens (2°) en de bescherming van het beroepsgeheim van advocaten en van het medisch beroepsgeheim (3°).

Volgens de memorie van toelichting wordt met die bepaling de omzetting beoogd van artikel 3, lid 3, van richtlijn (EU) 2019/1937 dat bepaalt:

“Deze richtlijn doet geen afbreuk aan de toepassing van Unie- of nationaal recht in verband met:

- a) de bescherming van gerubriceerde gegevens;
- b) de bescherming van het beroepsgeheim van advocaten en van het medisch beroepsgeheim;
- c) de geheimhouding van rechterlijke beraadslagingen;
- d) strafprocesrecht.”

Luidens het tweede lid van die bepaling doet deze richtlijn geen afbreuk aan de verantwoordelijkheid van lidstaten om nationale veiligheid te garanderen of hun bevoegdheid om hun essentiële veiligheidsbelangen te beschermen.

Het voorgaande neemt niet weg dat begrippen zoals “de veiligheid van het land” en “geclassificeerde gegevens” zeer ruim zijn en tot rechtsonzekerheid aanleiding kunnen geven. Er zou dan ook minstens in de memorie van toelichting moeten worden verduidelijkt wat hiermee wordt bedoeld.

Wat het beroepsgeheim van advocaten en het medisch beroepsgeheim betreft, blijkt uit richtlijn (EU) 2019/1937 dat het de bedoeling is dat de bescherming als klokkenluider niet geldt wanneer de gemelde gegevens gedekt worden door dat beroepsgeheim. Dit zou in de ontworpen regeling beter als dusdanig worden bepaald.

Artikel 12

10.1. Luidens het ontworpen artikel III.60/6, § 2, tweede lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 worden melders voor de start van het gesprek op de hoogte gebracht van de mogelijkheid van het systeem om gesprekken op te nemen.

Hieromtrent om toelichting gevraagd, mede in het licht van het in artikel 18, lid 2, van richtlijn (EU) 2019/1937 bepaalde vereiste dat de registratie van een mondelinge melding met instemming van de melder gebeurt, verklaarde de gemachtigde:

“De melder wordt voor de start van het gesprek geïnformeerd over de gespreksopname en heeft de mogelijkheid om in te haken indien hij met de opname niet akkoord gaat. Dit verzekert zijn instemming met de gespreksopname en is in overeenstemming met de richtlijn. Instemming verplicht opleggen via dit decreet voor alle systemen is technisch niet haalbaar.”

10.2. Er kan worden aangenomen dat de vereiste instemming stilzwijgend wordt verleend.

Er moet evenwel worden vastgesteld dat in het ontworpen artikel III.60/6, § 3, gewag wordt gemaakt van “een spraakberichtsysteem zonder gespreksopnamefaciliteit” en dat paragraaf 6 van die bepaling in de mogelijkheid voorziet van anonieme meldingen. Bijgevolg moet het voor de melder mogelijk zijn om te kiezen voor een anonieme melding of een melding via een spraakberichtsysteem zonder gespreksopnamefaciliteit.

Gelet op die mogelijkheden valt moeilijk in te zien waarom het niet mogelijk zou zijn om bij het gebruik van een systeem met gespreksopname de instemming van de melder te verkrijgen, al was het maar door hem de keuze te bieden tussen een systeem met en een systeem zonder gespreksopname.

Het ontworpen artikel III.60/6 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 moet worden herbekeken in het licht van het voorgaande.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Astrid TRUYENS

Wilfried VAN VAERENBERGH